

Mən bu zamana sığmazam

Zirvəyə doğru: İlyas - İlahi qüvvə, köməyə gələn

(əvvəli ötən saylarımızda)

Oxucu haqlı olaraq soruşa bilər ki, prokuror kimi gördüyünüz, bildiyiniz faktla əlaqədar niyə tədbir görmürdünüz? Cinayət işi başlayıb təqsirkarları məsuliyyətə cəlb etməirdiniz? Haqlı sualdır. Onda, gəlin, məsuliyyətə cəlb olunacaq şəxslərin dairəsini müəyyən edək. Sovxozun direktoru və baş mühasibi, 2 ferma müdiri, zootexnik, baytar həkim, yem anbarının müdiri, yemin daşınmasında iştirakı olan iki-üç sürücü, əvvəlcədən vədələşib yem alanlar (N sayda, amma biz 10 nəfər qəbul edək). Beləliklə, bir sovxozda ən aşağısı 20 nəfər cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmalıdır.

Pripiska sūd zavodu vasitəsi ilə həyata keçirilir. Sūd zavodunun direktoru, müavini, baş mühasib, qəbuldar, texnoloq, yağ və pendir ustaları, istehsalat şöbə müdiri, laborantlar - 2 nəfər, saxta qaime yazan mühasib köməkçiləri, təhkimçilər - cəmi 20 nəfər.

Rayon statistika idarəsinin 4 işçisi, rayon ASB-nin rəisi, baş mühasibi, baş zootexnik, baş baytar həkim, baş iqtisadçı, baş mühasib köməkçiləri - cəmi 8 nəfər.

Cəlilabadda 28 sovxoz var idi. Pripiska bütün təsərrüfatlarda mövcud idi. Birində çox, birində az. Deməli, yüzlərlə adam məhkum olmalı, minlərlə ailə üzvləri əzab çəkməli idi. İndi özünüz deyin, cinayət işi qaldırılması nə dərəcədə məqsədə müvafiq idi?!

Səhəri si gündəlik məlumatda 1500 litr sūd planı verən Moskva sovxozu zavoda cəmi 410 litr sūd göndərmişdi. İki gündən sonra 430 litr və nəhayət ayın 17-də 500 litr sūd təhvil verilmişdi. İclasda Həmzə kişini ayağa qaldırmadılar. Yalnız bunu deməklə kifayətlənildi ki, Moskva sovxozu sūd planında rayonu 17 ton geri cəlib.

Mərkəzi Komitənin əlaqədar şöbələrindən tez-tez birinci katibə zəng edib hesabat və izahat tələb edirdilər. Lakin ilin sonuna Moskva sovxozu pripiska ilə olan göstəricidən 4 ton artıq sūd planı vermişdi.

Bu hadisə rayonun gələcək həyatında böyük rol oynadı. Digər sovxoz direktorları Həmzə kişinin təcrübəsindən ustalıqla istifadə edərək, 1987-ci ilin sonuna heyvandarlıqda pripiska bəlasından qurtuldular (mən bunu özüm üçün ən fərəhli hadisələrdən biri hesab edirəm).

Tələh belə qismət elədi ki, Mərkəzi Komitədən zəng edib I katib İbrahim Qurbanovdan izahat tələb edənlərdən biri 1988-ci ilin Yanvar ayında Cəlilabad Rayon Partiya Komitəsinin birinci katibi seçildi. İlk tədbiri rayonda heyvandarlığın vəziyyətini araşdırmaq oldu. Təsərrüfatların heç birində "pripiska" aşkar edə bilməməsindən pərişan olan Birinci katib axıra qədər mənimlə rəsmi işlədi.

I.İsmayilovun fəaliyyətinin əsasını təşkil edən ədalətlik və vətənpərvərlik uğrunda mübarizədə, o, heç bir çətinlikdən qorxmada, karyerasını təhlükə altına qoyaraq, ən cəsarətli addımları atmaqla Respublikamızı dəfələrlə ağır bəlalardan qurtarmışdır.

1988-ci ildə Azərbaycan rəhbərliyinin xahişi və Mixayil Qorbaçovun göstərişi ilə Azərbaycana Moskvadan "əliyəvçilər"lə bağlı 162 nəfərlik əməliyyat istintaq qrupu göndərilmişdi. Qrupa SSRİ Daxili İşlər Nazirliyindən general Aslambek Aslaxanov, SSRİ Baş prokurorunun müavini Aleksandr Katusev rəhbərlik edirdi. O vaxt Bakıya gələn əməliyyat istintaq qrupunun fəaliyyəti heç bir qanuni, hüquqi normaya sığmayan üsul və metodlarla aparılırdı. Məqsəd hansı yolla olursa olsun Heydər Əliyevə və onun ən yaxın ətrafına qarşı ifadələr almaq, təqsirləndirici materiallar toplamaq idi.

Həbs olunanlar hamısı Şüvələndə yerləşən istintaq təcridxanasında ayrıca korpusda saxlanılırdılar və onlara qarşı əməliyyat-istintaq qrupu tərəfindən hər cür işgəncə və amansızlıq tətbiq edilirdi. O zaman bu özbaşınalığın və qanunsuzluğun qarşısını almaq üçün ilk dəfə olaraq öz rəsmi etirazını bildiren şəxs Azərbaycan SSR prokuroru İlyas İsmayilov oldu. İlk dəfə İlyas müəllim açıq və cəsarətli şəkildə öz mövqeyini ortaya qoydu və bu qanunsuzluğun qarşısının alınmasını tələb etdi.

Bu addım həmin dövrdə SSRİ miqyasında bir məmurun sərgilədiyi görünməmiş bir cəsarət idi. Onu da qeyd etməliyəm ki, istintaq qrupunun Heydər Əliyevə qarşı ifadələri qanunsuz üsullarla toplamasını ilk dəfə sənədləşdirən və bu barədə İlyas İsmayilovu məlumatlandıran, ona müraciət edən o zaman İslah Əmək Müəsisələrinin Baş idarəsinin rəisi olan peşəkar əməliyyatçı, cəsarətli polkovnik Əzim Piriyevo olmuşdur. İlyas İsmayilov bu məlumatı alan kimi, dərhal həmin təhqiqat materiallarını tələb etmiş və 1989-cu ilin mayında öz imzası ilə SSRİ əməliyyat-istintaq qrupunun qanunsuz əməllərinə qarşı cinayət işi başlatmışdır. O dövrdə İlyas müəllimin bu cəsarətli qərarı SSRİ miqyasında böyük sensasiyaya səbəb olmuşdu. SSRİ-nin tabeliyində olan bir respublika prokurorunun ittifaqın əməliyyat-istintaq orqanlarının əməkdaşlarına qarşı cinayət işi başlatması o dövrün ən böyük məmur, özü də yüksək çinli vəzifəli məmur cəsarəti idi. Nəzərə alaq ki, o dövrlərdə SSRİ Daxili İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluğunun istintaq əməliyyat qrupu Özbəkistanda heç bir müqavimətə rast gəlmədiyindən öz qərəzli və məqsədli istəklərinə tam nail oldular.

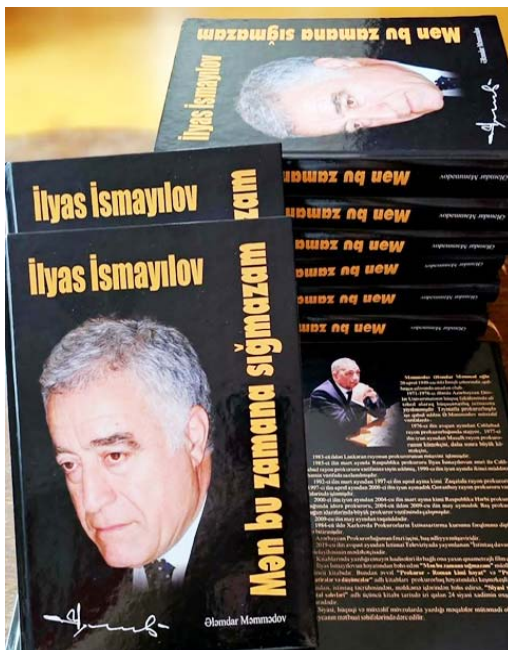
O, çox təvazökar insan idi...

...Tanıyanlar bilir ki, İlyas müəllim həddindən artıq təvazökar adam olub. O, etdiklərini dilə gətirməyi sevmirdi. Lakin ədalət tapdalanıb ayaq altına atılanda, təbii ki, cavab verirdi. Mövzu ilə əlaqədar olduğundan Onun Milli Məclisdə çıxışından bir hissəni oxucuların diqqətinə çatdırıram:

"...İndi, icazənizlə, bir iki kəlmə mənə atılan böhtanlardan danışmaq istəyirəm.

Mən çox şadam ki, Hörmətli Prezidentimiz iştirak edir burada.

Dünən deyildi ki, pambıq işlərinin istintaqını aparmışam, camaata əziyyət vermişəm. Mən bu fəaliyyətimdən çox razıyam. Birinci, prokuror cinayət-karlığa qarşı mübarizə aparmalıdır. Mən qatı cinayətkarlara qarşı mübarizə aparmışam. Riski üzərimə götürərək, bir nəfər də olsun, siravi adamın məhkum olunmasına imkan verməmişəm. İkinci, ən əsası, üzr istəyirəm, mən öz fəaliyyətimdən Prezident

olan yerdə danışmaq istəməzdim, amma mərdi qova-qova namərd edir. Mən çalışmışam ki, Moskvanın Azərbaycana girməsinə imkan verməyim. Moskva Azərbaycana girmək istəyirdi. Şamxora girmişdi. SSRİ DİN-nin əməkdaşları istintaq aparırdı. Ordan Azərbaycanın bütün rayonlarına girmək istəyirdilər. Azərbaycanı böyük bir təhlükə gözləyirdi. Mən bu fəaliyyətimlə fəxr edirəm. Özüm iş aparmışam. Mərkəzin daxil olmasına imkan verməmişəm. Az ziyanla böyük ziyanın qarşısını almışam!"

Qarabağ dərdimiz

"...Dağlıq Qarabağ problemi ATƏT-in MİNSK qrupunun inhisarından çıxarılın, çünki ATƏT bu məsələni həll eləyə bilməz. ATƏT-in qərarı hüquqi xarakter daşımır, tövsiyə xarakteri daşıyır və tövsiyəni də ermənilər qəbul eləməzlər. Odur ki, biz BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasından tələb etməliyik ki, öz qətnaməsini icra eləsin. Niyə digər məsələlərlə bağlı qətnamə verir və dərhal həmin qətnaməni icra edir? Niyə Azərbaycanla əlaqəli qətnamə icra olunmur? Niyə Azərbaycan torpağını işğal edən erməninin nazı ilə oynanılır? Niyə Dağlıq Qarabağda olan terrorçulara və separatçılara maddi yardım göstərilir? Beləliklə, terrorçuluq və separatizm həvəsləndirilir..."

I.İsmayilov
2013-cü il

29 noyabr 1920-ci ildə Ermənistan sovet hakimiyyəti quruldu. Üç

gün sonra, 2 dekabr 1920-ci ildə Stalinin "Pravda" qəzetində məqaləsi dərc olundu. Həmin məqalədə Stalin Qarabağın, Naxçıvanın və Zəngəzurun Ermənistan SSR-ə verilməsinin zəruriliyini əsaslandırmağa çalışırdı.

Bundan istifadə edən bolşevik cildinə girmiş daşnaklar yenidən fəallaşdılar və xüsusi ilə Naxçıvanın statusu ilə əlaqədar 16 mart 1921-ci il tarixli Moskva müqaviləsindən sonra RK(b)P-nin MK-nə və şəxsən Xalq Komissarları Sovetinin sədri V.Leninə çoxlu sayda müraciətlər etdilər. Nəhayət 04 iyul 1921-ci ildə N.Nərimanovun da daxil olduğu bolşeviklər partiyasının 8 nəfərdən ibarət Zaqafqasiya bürosunun plenumunda mərkəzin nümayəndəsi Stalinin iştirakı ilə Dağlıq Qarabağın statusu ilə əlaqədar məsələ müzakirəyə çıxarıldı.

İki günlük gərgin müzakirələrdən sonra N.Nərimanovun səyi və nüfuzu sayəsində Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın tərkibində saxlanması barədə qərar qəbul edildi.

Lakin ermənilər Qarabağ xülyasından heç vaxt əl çəkmədilər. Ayrı-ayrı dövrlərdə bu məsələ ilə əlaqədar müxtəlif bəhanələrlə SSRİ rəhbərliyinə müraciət etsələr də, hər dəfə oxları daşa dəydi.

Nəhayət, 20-ci əsrdə Azərbaycanın yetişdirdiyi ən böyük siyasi xadim, çoxlarının SSRİ adlı nəhəng dövlətin başında görmək istədiyi, Qarabağ məsələsini beşikdə boğan Heydər Əliyevin M.Qorbaçov və komandası tərəfindən 1987-ci ilin oktyabr ayında İttifaq rəhbərliyindən kənarlaşdırılmasından qısa müddət sonra Azərbaycanı arxasız və kömək-siz görən ermənilər, necə deyirlər, bütün cəbhə boyu hücumla keçdilər.

1987-ci ilin noyabrında Parisdə Fransa Erməni İnstitutunun və Erməni Veteranlar Assosiasiyasının təşkil etdiyi tədbirdə M.Qorbaçovun iqtisadi məsələlər üzrə müşaviri Abel Aqanbekyan Qarabağ barədə demişdi: "Mən bir iqtisadçı kimi hesab edirəm ki, Qarabağ iqtisadi cəhətdən daha çox Ermənistanla bağlıdır, nəinki Azərbaycana".

Qarabağın Ermənistanla verilməsi olduğu fikrini o, Fransanın "Humanite" (L'Humanité) qəzetinə müsahibəsində də təkrar etmişdi. Hamı yaxşı başa düşürdü ki, A.Aqanbekyan M.Qorbaçovun xəbəri olmadan belə çıxış edə bilməzdi. Məhz bu çıxışdan sonra, 1988-ci ilin əvvəllərindən ermənilər uzun illər ərzində hazırladıqları planı - Qarabağın işğal edilməsini açıq şəkildə həyata keçirməyə başladılar.

200 mindən artıq soydaşımız Ermənistandan qovuldu. İqtidar və təzə formalaşmağa başlayan müxalifət liderlərinin xalqın ziyanına "ilk müştərək işi" məcburi köçkünləri Qarabağda məskunlaşdırmaq əvəzinə respublikanın müxtəlif şəhərlərində - əsasən Bakı və Sumqayıtda yerləşdirmək oldu.

"Sülhsevər" və "cəfakeş" ermənilər mərkəzi hökumətin ayırdığı pulları silahlanmağa sərf edəndə, biz düşməne "göz dağı vermək üçün" tikinti, abadlıq, quruculuq işlərinə başladıq.

(ardı var)